

Kultuuriministeerium
Suur-Karja 23
15076 Tallinn
min@kul.ee

28.09.2026 nr 1-12/1024-1

Music Estonia arvamus määruse „Loomingu valdkonna partnerorganisatsioonide toetamise tingimused ja kord“ eelnõu kohta

Lugupeetud kultuuriminister Heidy Purga
Loomingu osakonna juhataja Bianca Soe
Muusikanõunik Kertu Aksiim

Täname võimaluse eest avaldada arvamust määruse eelnõu kohta. Music Estonia toetab Kultuuriministeeriumi eesmärki kujundada loomingu valdkondades tegutsevate organisatsioonidega pikaajaline strateegiline partnerlus. Tervitame kolmeaastast partnerlusperioodi ja esimese vooru kavandamist aastateks 2027–2029. Pikem planeerimishorisont võimaldab sisukamat koostööd, järjepidevaid tegevusi ning suuremat ja kestvamat mõju.

Leiame siiski, et partnerite valik ja toetuse suuruse määramine peavad tuginema avatud taotlusvoorus esitatud strateegiliste kavade sisulisele hindamisele. Praegune lahendus, mis on välja toodud seletuskirjas, milles partnerite arv ja partnerile eraldatav toetussumma määratakse ette ning järgmiste aastate toetusele seatakse esimese aasta ülempiir, piirab võimalust arvestada taotluste kvaliteeti, organisatsioonide tegelikke vajadusi ja valdkonna arengut. Esitame järgmised tähelepanekud ja muudatusettepanekud.

1. Partnerite arv peaks kujunema sisulise hindamise tulemusena (§ 3 lõige 4)

Eelnõu § 3 lõige 4 näeb ette valitavate partnerite arvu avalikustamise loomingu valdkondade kaupa taotlusvooru avamise teates. Mõistame vajadust määratleda vooru fookus, avatud valdkonnad ja kasutada olev eelarve. Partnerite täpse arvu eelnev fikseerimine võib aga välistada sisukate ja valdkonda täiendavalt panustavate taotluste rahastamise üksnes seetõttu, et ette nähtud partnerite arv on täitunud.

Teeme ettepaneku määrata partnerite arv hindamise tulemusena, lähtudes taotluste kvaliteedist, kavandatavate tegevuste mõjust ja vastastikusest täiendavusest ning kasutada olevast eelarvest.

Palume ühtlasi selgitada, milliste analüüside, valdkondlike vajaduste ja konsultatsioonide alusel kavandatakse partnerite arvu ja rahastamise jaotust. Eelnõu ei nimeta konkreetseid ette valitud organisatsioone, kuid seletuskirja § 10 selgituses nähakse ette toetuse jaotuse avalikustamine valdkondade ja taotlejate vahel juba vooru avamise teates. **Palume täpsustada, kuidas tagatakse, et partnerite valik kujuneb tegeliku konkurentsi ja sisulise hindamise tulemusena.**

2. Taotleja peab saama põhjendada vajalikku toetussummat (§ 10 lõige 2)

Eelnõu § 10 lõike 2 järgi avalikustatakse esimese kalendriaasta toetuse suurus partneri kohta taotlusvooru avamise teates. Seletuskiri täpsustab, et taotleja ei määra ise taotletavat toetussummat, vaid kavandab tegevuskava etteantud rahastamise mahu järgi. Meie hinnangul peaks strateegiline taotlus lähtuma valdkonna arenguvajadustest, eesmärkidest ja nende saavutamiseks põhjendatud tegevuste mahust.

Teeme ettepaneku korraldada avatud taotlusvoor, milles kõik nõuetele vastavad organisatsioonid saavad esitada kolmeaastase strateegilise kava ja põhjendada selle elluviimiseks vajalikku toetussummat. Vooru avamise teates tuleks avalikustada kogueelarve ja vajaduse korral põhjendatud valdkondlikud eelarveraamid või toetuse ülempiirid. Konkreetsele partnerile eraldatav summa peaks kujunema hindamise tulemusena.

3. Kolmeaastane partnerlus vajab põhjendatud rahastamispaindlikkust (§ 10 lõiked 3 ja 6)

Toetame kolmeaastase partnerluse stabiilsust, kuid § 10 lõikes 3 sätestatud keeld suurendada teise ja kolmanda aasta toetust üle esimese aasta summa ei arvesta kulude kasvu ega uusi arenguvajadusi. Seletuskirjas soovitatakse inflatsiooni tõttu kavandada järgmistel aastatel vähem tegevusi, suurendada omaosalust või kaasata rohkem muud rahastust. Selline lahendus võib vähendada partnerluse sisulist mõju ning panna kasvava rahastamisriski organisatsioonidele.

Music Estonia kogemus näitab pikaajalise rahastamise jäikuse mõju. Meie toetuse lähtetase on püsinud muutumatuna kaheksa aastat: kuuel aastal oli toetus 105 000 eurot aastas ning kahel viimasel aastal on see olnud solidaarses kärpes, st et kaheksa aasta jooksul oleme saanud sama või vähendatud toetust. Samal ajal on kasvanud palgakulud, üldine hinnatase ja käibemaksumäär tõus (oleme mitte km-kohuslased), mis on suurendanud kõik kulukoormust. Lisaks on märkimisväärselt arenenud organisatsiooni tegevuste sisu ja kasvanud valdkonna arenguvajadused. **Senise rahastustaseme sidumine kolmeks aastaks esimese aasta ülempiiriga süvendaks erinevust tegevuste tegelikusse ja toetuse vahel.**

Välisrahastust ei saa käsitada kindla asendusena põhitegevuse piisavale rahastamisele. Music Estonia osaleb igal aastal maksimaalselt Euroopa Liidu projektitaotlustes, millel on samuti tekkinud vahepealsetel aastatel piirmäär, lisaks nõuavad need mahukat omafinantseeringut. Konkurents on tänu ebastabiilsetele baasstruktuuridele Euroopas kasvav mure.

Eelnõu § 10 lõige 6 võimaldab lisarahastust juhul, kui toetuse andja teeb partnerile ettepaneku täiendava tegevuse elluviimiseks. See on vajalik paindlikkus, kuid **palume sätestada lisarahastamise menetlus ja summa määramise alused** ning selgitada, kas ja kuidas saab partner ise teha ettepaneku täiendava tegevuse rahastamiseks.

4. Hindamismetoodika peab oleme seoses rahastamisotsusega (§-d 12 ja 13)

Toetame § 12 lõikes 3 sätestatud kriteeriume, sealhulgas tegevuste kvaliteedi ja mõju, organisatsiooni suutlikkuse ning eelarve põhjendatuse ja kuluefektiivsuse hindamist. Etteantud toetussumma korral saab küll võrrelda sama summa eest kavandatud tegevusi, kuid hindamine ei võimalda piisavalt arvestada erinevate strateegiliste kavade põhjendatud

rahastamisvajadust. Sel juhul jääb ebaselgeks jääb, kuidas mõjutab hindamistulemus partnerite arvu, toetuse suurust ja eelarve jaotust.

Ettepanek on siduda §-des 12 ja 13 sisuline hindamine selgelt rahastamisotsusega.

Hindamismetoodikas tuleks kirjeldada kriteeriumide osakaale, paremusjärjestuse kujunemist ja võrdsete tulemuste lahendamist ning seda, kuidas määratakse toetussumma ja otsustatakse taotluse osaline rahuldamine. **Komisjonil peaks olema õigus teha põhjendatud ettepanek nii partnerite valiku kui ka eraldatavate summade kohta.** Osalise rahastamise korral tuleb taotlejaga kokku leppida teostatav tegevuskava ja oodatavad tulemused.

Seletuskirjas rõhutatud võrdne ja läbipaistev kohtlemine eeldab, et ette teada hindamisreeglid mõjutavad tegelikult valikut ja rahastamist.

5. Kasutamata või vabanevate vahendite kasutamise kord peab olema selge

Palume täpsustada, mis saab vahenditest juhul, kui mõni taotlus jäetakse rahuldamata või osa vooru eelarvest jääb muul põhjusel jaotamata. Kas neid vahendeid saab suunata teistele sisuliselt tugevatele taotlustele, sealhulgas nende põhjendatud rahastamisvajaduse katmiseks või korraldatakse täiendav voor?

Eelnõu § 6 lõiked 3 ja 4 võimaldavad vahepealse vooru partneri loobumise või vahearuande kinnitamata jätmise korral. Need sätted ei anna siiski selget vastust esialgses voorus jaotamata jäävate vahendite kasutamise kohta. **Teeme ettepaneku sätestada määruses vahendite ümberjaotamise ja vajaduse korral täiendava vooru korraldamise alused.**

Muusikavaldkond on viimase kümne aasta jooksul jõudsalt arenenud ning valdkonnas tegutseb mitmeid tugevaid ja professionaalseid organisatsioone, kellel on võimekus panustada strateegilise partnerina kultuuripoliitika eesmärkide saavutamisse. **Leiame, et partnerite valik, arv ja rahastamise maht peaksid kujunema esitatud strateegiliste kavade kvaliteedi, kavandatud tegevuste mõju ja põhjendatud rahastamisvajaduse hindamise tulemusena.** Nii võimaldab pikaajaline partnerlus toetada valdkonna tänaseid arenguvajadusi ja organisatsioonide tugevusi.

Palume eelnõud ja seletuskirja eeltoodud ettepanekutest lähtudes täiendada ning selgitada kavandatava valiku- ja rahastamismudeli aluseid. Leiame samuti, et **ühine arutelu enne toetusvoorude avamist on väga oluline** – antud voor mõjutab strateegilist tööd tegevate asutuste kolmeaastast tulevikku, mistõttu on oluline seda avatult kujundada.

Lugupidamisega

Ave Sophia Maria Demelemester
Music Estonia tegevjuht ja juhatuse liige